

טרוויה

1. צדוק המתמיד יושב בסלון הבית בערב שבת ולומד. אָמָא מְבַקֶּשֶׁת מְמוֹנוּ לְהוֹרִיד אֶת שְׂקֵית הַזָּבֵל. הָאֵם יַעֲצֹר צְדוֹק הַמִּתְמַיֵּד מִלְמוּדוֹ?

- צדוק מצווה לסייע לאימו.
- אם צדוק מתגורר בבית כל השבוע - הוא מחויב בסיוע לאימו, אך אם מתגורר בפנימיית הישיבה - פטור.
- המתמידים בתורה הם נזר הבריות - ואסור להם לעזוב את הגמרא בשביל שום מצווה אחרת!
- יתווכח עם אימו ויסביר לה שזו עברה חמורה להפריע לו מללמוד!

2. צדוק המתמיד אוהב ללמוד עד השעות הקטנות של הלילה, אָבֵל הוֹרִיו מְצִיִּים עָלָיו לִשְׁכַּב לַיָּשׁוֹן מִקֵּדָם. הָאֵם מְחַיֵּב לְשִׁמּוֹעַ לָהֶם?

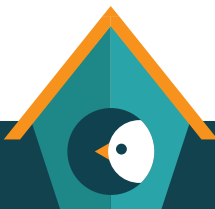
- אי אפשר לוותר על לימוד התורה בשעות הלילה!
- צדוק אינו מחויב להקשיב להם מדין כיבוד הורים, אך עליו להקשיב לעצתם הנבונה ולשמחם.
- יתייעץ עם רופא שמבין בתחום השינה.
- חייב לשמוע בקול ההורים, כי מיעוט השינה היא עצת היצר הרוצה להכשילו בכיבוד הורים!

3. מה יַעֲשֶׂה יֶלֶד שְׂאָבִיו מְצִוָּה עָלָיו לַעֲבֹר עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה?

- אסור לו לשמוע בקולם, אפילו במצוות דרבנן.
- במצוות דאורייתא אסור לשמע בקולם, אך במצוות דרבנן עליו לציית להם.
- ינסה לקיים את המצוות בסתר.
- אם רק אחד ההורים מצווה - אינו צריך לציית, אך אם שניהם מורים לו לעבור על דברי תורה, מחויב לשמוע בקולם.

4. אֵשֶׁה נְשׂוּאָה תִּקְּחַת בְּכִבּוּד הוֹרִים?

- פטורה מכיבוד הורים.
- חייבת לכבדם - חוץ מדברים המפריעים מאוד לבעלה.
- פטורה מכיבוד הורים אך מחויבת במורא אב ואם.
- חייבת רק בדברים קלים.

5. אָרן הוּא נַעַר חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה. הוֹרָיו לִיַּע אֵינָם שׁוֹמְרִים שַׁבַּת עֲדוּן. הָאֵם אָרן מְחַיֵּב בְּכַבּוּדָם?

- אם הוריו הם 'תינוקות שנשבו' חייב לכבדם, אבל אם מחללים שבת במזיד - אסור לו לכבד אותם.
- אורן פטור מכיבוד הורים.
- אורן מחויב לכבדם.
- אורן צריך לעזוב את הבית.

6. אֲבָרָהּם בֶּן אֲבָרָהּם הוּא גֵר צָדֵק שֶׁעָלָה מֵהַפִּלִּיפִינִים. הָאֵם הוּא מְחַיֵּב לְכַבֵּד אֶת הוֹרָיו הַגּוֹיִים?

- יכבד אותם מעט, משום הכרת הטוב.
- על אברהם לנתק את הקשר עם הוריו.
- את אימו הוא חייב לכבד, אבל אביו אינו קשור אליו יותר ולכן פטור.
- בתורה לא נאמר לכבד דווקא הורים יהודיים, ולכן מחויב לגמרי בכבודם.

7. אֲפֵרִים, הַבֵּן הַקָּטָן, הוּא תַלְמִיד חָכֵם גָּדוֹל יוֹתֵר מִמְּנִשָּׁה, אָחִיו הַגָּדוֹל, מִי מְחַיֵּב לְכַבֵּד אֶת מִי?

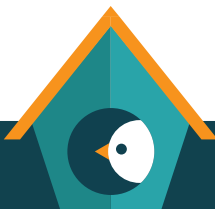
- אפרים הקטן מחויב לכבד את מנשה.
- מנשה חייב לכבד את אפרים התלמיד חכם.
- צריכים לכבד אחד את השני.
- ישאלו את אביהם מי יותר אהוב עליו, ולפי זה ייקבע את מי צריך לכבד.

8. הָאֵם קָלֵמֶן הַקָּטָן מְחַיֵּב לְכַבֵּד אֶת יוֹכָבֵד אָחוֹתוֹ הַגָּדוֹלָה?

- נחלקו הפוסקים אם חייבים לכבדה.
- אין חיוב לכבד אחות גדולה.
- ברור שחייבים לכבד אחות גדולה.
- רק אם מפנקת אותו ושומרת עליו כמו אמא קטנה.

9. אֶת סָבָא צָרִיךְ לְכַבֵּד?

- לא חייבים.
- למדנו מנקהדימון בן גוריון שכיבד את סבו, ולכן מנהג טוב לכבד.

- אם הוא גר בחו"ל, ובא בכל פעם עם מזוודות עמוסות - ודאי שחייבים לכבד!
- להלכה חייבים.

10. הוריו של ליפא כל כך אוהבים אותו! הם רוצים לשרת אותו, ובמקום שיגש בעצמו לטל ידים - הם מביאים לו קערה ונטלה. האם מתר לליפא להשתמש בקהם?

- אסור, כי ההורים אינם משרתים!
- ינסה לשאול אותם אם הם באמת באמת רוצים, ואם כן - מותר.
- עדיף להתחמק ולומר: איני רוצה ליטול ידים כעת...
- מותר, כי רצונם של ההורים - זהו כבודם.

11. מתר לשאול לבקש מאביו את המלח מקצה השלחן?

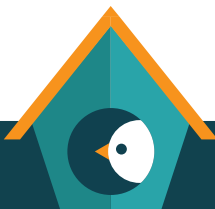
- מותר לבקש ברמז, ישאל את אבא: האם יש מלח בקצה השולחן?
- אסור, כי שאול יכול לקום ולהסתדר בעצמו.
- מותר, כי ההורים נהנים כשטוב לילדיהם.
- מלח למצווה מותר (כמו להטביל את הפת במלח), אבל בשביל לתבל את המאכלים אסור.

12. אבא של ירחמיאל הולך למכלת. מתר לירחמיאל לבקש שיקנה עבורו מוצר מסוים - או שעדיף ללכת בעצמו?

- אם ירחמיאל אינו יכול לצאת מן הבית - מותר. אבל אם לא - אסור.
- מותר לרמז, אסור לבקש בפירוש.
- אם אביו של ירחמיאל תלמיד חכם אסור לבקש ממנו בשום אופן.
- כל התשובות נכונות.

13. "אמא, את יכולה לבקשה לכבות את האור?" בקש נחמן בנעימות. האם נהג נחמן כדיון?

- נחמן נהג כשורה, ואף שימח את אימו שרוצה לישון מוקדם.
- מותר רק אם נחמן עייף מאוד.
- אסור בשום אופן לבקש בקשות מאמא.
- אם יכול היה נחמן לכבות בעצמו את האור - אסור לו לבקש מאימו. ואם אינו יכול לבדו - עליו לבקש בדרך רמז.

14. אבא של יקותיאל רוצה לעשות לו תספורת לחג, זה מתר?

- אם אביו יודע הלכות כיבוד אב ואם - אסור.
- אם זה יחסוך לאביו כסף, מותר.
- יש בזה ביזיון, ואסור בשום אופן.
- מותר בכל אופן.
- אם זה בגלל חשש איסור הקפת הראש מותר.

15. "אל תשתי קפה, זה לא בריא!" בקשה אמא מיוכד. האם מחיבת יוכד לצית לאמה?

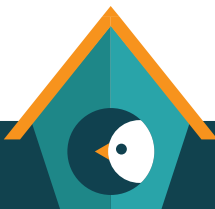
- מותר ליוכד לשתות, כי ההורים אינם יכולים לצוות על דברים אישיים.
- קפה נטול קופאין מותר.
- אסור ליוכד לשתות קפה.
- מותר ליוכד לשתות כוס קפה אחת, אבל רק כשאימה אינה רואה.

16. כל השנה מחכה יהודה לפורים. השנה הוא כבר בחור 'בר מצוה' והוא רוצה להשתפר לכבוד היום. הוריו של יהודה שומעים על הרעיון ואוסרים עליו לשתות יין. האם יהודה מחיב לשמע בקולם?

- מותר ליהודה לשתות ולהשתכר - כי זו מצוות היום.
- מותר ליהודה לשתות קצת - בשביל המצווה.
- יעשה את עצמו שיכור.
- אסור ליהודה לשתות יין, ויקיים את מצוות היום על ידי שינה.

17. נהוראי הוא מסז'יסט, עושה מסאז' לאנשים ומשחרר את הגב התפוס. האם מתר לנהוראי לעשות מסאז' לאביו - אם מבקש?

- מותר, אבל ייזהר שלא יפצע את אביו חלילה.
- אסור, כי זה יכול לגרום לשטף דם או פצע לאביו.
- מותר בלי חשש, כי אביו מבקש.
- מסאז' לצורך רפואה - אסור, מסאז' לצורך הנאה - מותר.

18. ילד המבזה את הוריו ברקז, מה דינו?

- עובר כל 'כיבוד' אב ואם.
- יש עליו דין 'ארור'.
- חייב סקילה.
- חייב נידוי.

19. יום-טוב רוצה שאביו יסיע אותו לבית של חבר, מתר ליום-טוב לבקש מאביו 'טרמפי'?

- אם אביו אינו מתכנן מעצמו להגיע לשם - אסור להטריחו.
- מותר ליום-טוב לבקש, כי אין ספק שאביו ישמח להסיע אותו.
- בלילה אסור לבקש, כי מן הסתם אביו עייף מעמל היום.
- יבקש בשקט מאימו שתשאל את אבא אם מסכים.

20. מתר לילד לבקש מאביו שיפעיל בשבילו 'פרוקציה'?

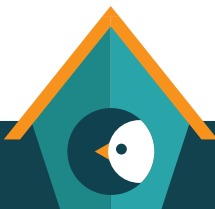
- מותר רק בתשלום.
- מותר רק אחת לתקופה.
- מותר רק לדבר מצווה.
- מותר תמיד.

21. מתר לבקש הלואה מאבא?

- מותר.
- אסור.
- מותר רק אם אביו אדם עשיר.
- מותר ואינו חייב להחזיר.

22. בריו למד בשעור שכאשר מתלויים לאבא בדרך צריך לעמד בצד מסים, האם תדעו היכן?

- יש לעמוד בצד ימין של האב.
- יש לעמוד בצד שמאל של האב.
- יש ללכת מאחורי האב.
- צריך לרוץ לפני האב ולפנות מכשולים ולכלוכים מהדרך.

23. 'מקלל אביו ואמו מות יומת', מהם התנאים לחיוב מיתה?

- רק אם מקלל אותם בשם ה', עם עדים והתראה.
- רק אם מקלל אותם מול עדים, ועם התראה.
- רק אם מקלל אותם בחייהם, בהתראה ושני עדים.
- רק אם מקלל אותם עם ספר תורה ביד, עם עדים והתראה.

24. בטויל המשפחתי נתקע לאביו של נסים קוץ ברגל. האם מתר לנסים להוציא את הקוץ?

- מותר כי זה רפואה לאביו.
- אסור בשום אופן, כי 'מכה אביו' יש בזה חטא חמור ביותר.
- ניסים צריך לברוח בבהלה ולהתחבא - עד שיטפלו באביו.
- אסור, שמא ייצא מעט דם. אבל אם אין אדם אחר שיעשה זאת - מותר.

25. ינון הוא רופא שנים ממחה. מתר לינון לעקר שן מאמו?

- אסור משום 'מכה אביו ואימו'.
- מותר, כי זה חוסך להם כסף. אך ראוי לבקש מחילה לפני הטיפול.
- עקירה אסור, סתימה מותר.
- על ינון לשלם מכיסו לרופא שיניים אחר, ולא יעשה זאת בעצמו.

26. המדבר לשון הרע על אביו ואמו יש עליו:

- ארור, שנאמר 'ארור מקלה אביו ואמו'.
- איסור לאו.
- דין גהינום.
- דין רשע, ואין לו מחילה עולמית.

27. השם של אבא שלי הוא יצחק צבי, אבל כלם קוראים לו 'רבי צביקי', מתר לי לקרוא לאנשים אחרים 'ששם' יצחק צבי' בשם - מול אבי?

- אסור, כי זה שם אביו.
- אם כולם מבינים שאינך מתכוון לאביו - מותר.
- מותר תמיד, כי אביו ודאי ימחל.
- מותר לקרוא בשינוי, כגון עם יד על הפה או בשיניים חשוקות.

